

Is le meaisínaistriúchán [Nasc] a gineadh aistriúchán an leathanaigh seo. Is féidir earráidí a bheith i meaisínaistriúcháin a d'fhéadfadh soiléireacht agus cruinneas a laghdú; ní ghlacann an tOmbudsman aon dliteanas i leith aon neamhréireachtaí. Chun an fhaisnéis is iontaofa agus an deimhneacht dhlíthiúil a fháil, féach ar an leagan foinseach i Béarla atá nasctha thuas. Chun tuilleadh eolais a fháil féach ar ár [mbeartas teanga agus aistriúcháin \[Nasc\]](#).

Cinneadh i gcás OI/14/2011/BEH - Cleachtais na gceaintíní curtha ar fáil ag institiúidí agus ag comhlachtaí ar leith i ndáil le bia neamhídite

Cinneadh

Cás OI/14/2011/BEH - **Tosaithe an** 31/10/2011 - **Cinneadh an** 20/12/2012 - **Na hinstitiúidí lena mbaineann** Parlaimint na hEorpa | Comhairle an Aontais Eorpaigh | An Coimisiún Eorpach | Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh | An Chúirt Iniúchóirí Eorpach | An Banc Ceannais Eorpach | Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa | Coiste Eorpach na Réigiún |

Tá ceaintíní ag go leor institiúidí, comhlachtaí, oifigí, agus gníomhaireachtaí an AE, a fhreastalaíonn go príomha ar a mbaill foirne. I bhfianaise na dibhéirseachta dealraithe sa chaoi ina dhiúscaíonn na ceaintíní seo de bhia neamhídite, d'oscail an tOmbudsman, i nDeireadh Fómhair 2011, fiosrúchán féintionscnaimh i ndáil leis an ábhar úd agus é ar intinn dea-chleachtais a aithint ann.

Ina dtuairim siúd, shonraigh na hinstitiúidí uile go gcuireann siad ceaintíní ar fáil dá mbaill foirne, agus go dhaoine údaráithe eile de ghnáth. Go hiondúil, riarann conraitheoirí iad seo. Léirigh formhór institiúidí go rinne siad meastachán roimh ré ar an méid bia le hullmhú le haghaidh tréimhse ar leith. Thagraigh na hinstitiúidí freisin do bhealaí chun bia neamhídite a chur ar fáil do thríú páirtithe nó bia-ábhair a dhíol mar dhramhaíl orgánach le cuideachtaí príobháideacha le húsáid mar leasachán nó chun bithmhais a tháirgeadh. I ndáil le bearta chun bia neamhídite a chur ar fáil do charthanachtaí, rinne roinnt institiúidí tagairt do shrianta ag eascairt ón reachtaíocht náisiúnta um shábháilteacht bia.

Mhol an tOmbudsman iarrachtaí na n-institiúidí an t-éileamh ar bhia le haghaidh tréimhsí ama ar leith a réamh-mheas a oiread agus ab fhéidir. Mheas sé gur cheart tús áite a thabhairt, a fhairsinge agus is féidir, d'úsáidí éifeachtach ar acmhainní agus, go háirithe, do bhia neamhídite a úsáid do thomhaltas ag daoine. D'fhéadfaí an cuspóir seo, mar shampla, a réadú trí mheán tabhartas do charthanachtaí, nó trí bhia nach úsáidtear a athúsáid laistigh de na ceaintíní féin. Níor cheart breathnú ar bhia-ábhair a úsáid mar leasacháin nó chun táirgthe

bithmhaise, cé gur cinnte go seachnófaí dramhaíl gan ghá, ach amháin sa chás nach bhfuil aon fhéidearthachtaí praiticiúla agus réadúla eile ar fáil.

Bhain an tOmbudsman de thátal as go mbeadh iniúchadh ar bhealaí féideartha chun déileáil le bia neamhídithe ar bhealach atá eacnamaíoch agus á threorú ag breithniúcháin eiticíúla ina chomhartha coinceíte de chúram an Aontais Eorpaigh do dhaoine i ngátar. D'fhear sé fáilte roimh na tionscnaimh atá curtha i gcleachtas cheana féin ag na hinstitiúidí ábhartha d'fhoill dramhaíl bia a sheachaint. Lena chois sin mhol sé dóibh iniúchadh tromchúiseach a dhéanamh ar an ábhar i leith bia a bhíonn neamhídithe ina gcuid ceaintíní, de bharr farasbarr soláthair, a chur ar fáil do thríú páirtithe. Ar deireadh, thug sé faoi deara, san idirthréimhse, go raibh an t-ábhar úd glactha de láimh ag Parlaimint na hEorpa agus d'eisigh sé moladh ábhartha.

Cúlra an ghearáin

1. De réir Airteagal 228 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, tá sé de chumhacht ag an Ombudsman Eorpach fiosruithe a dhéanamh ar a thionscnamh féin maidir le cásanna drochriaracháin a d'fhéadfadh a bheith ann i ngníomhaíochtaí institiúidí, chomhlachtaí, oifigí nó ghníomhaireachtaí an Aontais.

2. Tá ceaintíní ag go leor institiúidí, comhlachtaí, oifigí agus gníomhaireachtaí de chuid an Aontais, arb é is príomhaidhm dóibh freastal ar a bhfoireann.

3. Tháinig sé ar aird an Ombudsman go raibh an chuma ar an scéal go raibh éagsúlacht ann maidir leis an mbealach ina ndéanann na ceaintíní seo bia neamhídithe a dhiúscairt. Cé gur cosúil go dtugann cuid acu bia den sórt sin do charthanais, is cosúil go gcaitheann ar a laghad ceaintín amháin bia den sórt sin amach.

4. Is dea-chleachtas riaracháin é úsáid a bhaint chomh heacnamúil agus is féidir as na hacmhainní a leithdháileadh ar institiúidí, comhlachtaí, gníomhaireachtaí agus oifigí aonair an Aontais. Ina theannta sin, is dócha go mbeidh tionchar ag an gcaoi a ndiúscaítear bia neamhídithe ar an gcaoi a mbraitheann saoránaigh ar an AE agus, i gcásanna áirithe, ar an gcaoi a bhféadfadh sé a bheith ábhartha go díreach dá saol laethúil.

5. Dá bhrí sin, chinn an tOmbudsman fiosrúchán féintionscnaimh a oscailt maidir le cleachtais ceaintíní a chuir institiúidí agus comhlachtaí áirithe an AE ar fáil, maidir le bia neamhídithe. Chinn an tOmbudsman na hinstitiúidí agus na comhlachtaí AE a luaitear in Airteagal 13 de Chonradh AE a áireamh ar a thionscnamh féin ach amháin an Chomhairle Eorpach, is é sin le rá, Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle, an Coimisiún Eorpach, an Chúirt Bhreithiúnais, an Banc Ceannais Eorpach, an Chúirt Iniúcháirí, an Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta, agus Coiste na Réigiún (dá ngairtear 'na hinstitiúidí lena mbaineann' le chéile anseo feasta).

Ábhar an fhiosrúcháin

6. Ina litir ag oscailt an fhiosrúcháin seo, chuir an tOmbudsman in iúl do na hinstiúidí lena mbaineann go bhfuil sé mar aidhm ag a fhiosrúchán cleachtais reatha ceaintíní a fhionnadh maidir le bainistiú bia neamhídite, agus aird a tharraingt ar na cleachtais is fearr a d'fhéadfadh a bheith ann. Thug an tOmbudsman le fios freisin gur féidir leis, le linn a fhiosrúcháin, machnamh a dhéanamh ar na tuairimí a fuarthas a fhoilsiú chun deis a thabhairt do thríú páirtithe leasmhara barúlacha a thabhairt.

7. Ina litir ag oscailt an fhiosrúcháin seo, chuir an tOmbudsman an dá cheist seo a leanas ar na hinstiúidí lena mbaineann:

(i) An gcuireann d'institiúid ceaintín ar fáil dá foireann?

(II) Má tá, cad iad na cleachtais a leanann an ceaintín sin chun déileáil le bia neamhídite?

An fiosrúchán

8. An 31 Deireadh Fómhair 2011, d'iarr an tOmbudsman tuairim ar na hinstiúidí lena mbaineann faoin 31 Eanáir 2012.

9. Fuair an tOmbudsman tuairimí na n-institiúidí lena mbaineann idir 24 Samhain 2011 agus 28 Feabhra 2012.

Anailís agus conclúidí an Ombudsman

A. Faisnéis a chuirtear faoi bhráid an Ombudsman

10. Cuireann an **Chomhairle**, atá lonnaithe sa Bhruiséil, roinnt ceaintíní agus caifitéirí ar fáil dá foireann agus do dhaoine údaráithe eile (amhail pearsanra institiúidí eile, ionadaithe ó na Ballstáit, iriseoirí agus cuairteoirí). Mar gheall ar éagsúlacht na dtomhaltóirí féideartha, athraíonn líon na gcustaiméirí ag na ceaintíní. Dá bhrí sin, tá sé níos deacra do cheaintíní na Comhairle meastachán a dhéanamh ar an méid bia atá le hullmhú ná mar atá i gcomhstruchtúir athchóirithe eile.

11. Is é an soláthraí seirbhíse lónadóireachta príobháideach lena ndearna an Chomhairle conradh a bhíonn freagrach go príomha as bia nár díoladh a bhainistiú, ó thaobh na heacnamaíochta agus na sábháilteachta bia de. De réir an chonartha atá i bhfeidhm, ní fheidhmíonn Ardrúnaíocht na Comhairle ach rialú bainistíochta ar an soláthraí. Is leis an gconraitheoir an stoc bia a choinnítear agus na hearraí bia uile a ullmhaítear agus a dháiltear go dtí go ndáiltear ar thomhaltóirí iad.

12. Tá an conraitheoir faoi réir bheartas an Aontais Eorpaigh maidir le sábháilteacht bia agus

reachtaíocht bhia náisiúnta agus Eorpach atá i bhfeidhm [1] . Dá bhrí sin, luaigh an Chomhairle nach mór cleachtais an chonraitheora maidir le cur amú bia a laghdú a thabhairt i gcomhréir leis an gceanglas maidir le cáilíocht agus sábháilteacht a ráthú go hiomlán do thomhaltóirí. I ndáil leis sin, leanann an soláthraí seirbhísí lónadóireachta rialacha HACCP, mar a thugtar orthu [2] , ar dá réir nach féidir béilí te neamhídithe a sheirbheáil arís. Is é an chúis atá leis seo ná gur féidir le baictéir áirithe a fhorbairt, rud a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le hionfhabhtuithe tocsaineolaíocha. Mar sin féin, tugtar bia neamhídithe, amhail béilí teo barrachais, d'fhoireann an chonraitheora nuair is féidir.

13. De réir na Comhairle, is féidir níos mó solúbthachta a bheith ann má dhéantar miasa fuara neamhídithe a bhainistiú. Chun iad a athúsáid, áfach, tá sé ríthábhachtach gan an slabhra fuar a bhriseadh. Ciallaíonn sé sin nach mór an bia a choinneáil ag teocht fhuar leanúnach le linn a stórála agus a dháilte. Má urramaítear na ceanglais sin, an dáta éaga, agus na teorainneacha marthanachta arna mbunú le rialacha HACCP, is féidir na táirgí sin a dháileadh arís. Mar sin féin, ní mór bia níos faide ná na dátaí sin a dhiúscairt.

14. Chun cur amú bia a laghdú, déanann an soláthraí seirbhíse lónadóireachta iarracht réamh-mheas a dhéanamh ar an méid bia ar dócha go mbeidh gá leis laistigh de thréimhse áirithe ama, agus gan ach na cainníochtaí ar dócha go gcaithfear iad a tháirgeadh.

15. Luaigh an Chomhairle freisin go bhfuil cainníocht an bhia neamhdhíolta ach inite fós dothuartha agus teoranta, i bhfianaise an phrionsabail nár cheart ach an táirgeadh a theorannú don mhéid is gá. Dá bhrí sin, dá dtabharfaí bia neamhdhíolta ach bia atá fós inite do charthanachtaí, bheadh eagraíocht shubstantiúil lóistíochta agus theicniúil ann nach ndearnadh aon fhoráil ina leith i mbuiséad na Comhairle. Dar leis an gComhairle, dá n-athrófaí an rialachán atá i bhfeidhm, bheadh iarracht eagraíochtúil agus eacnamaíoch le tuiscint nach bhfuil i gcomhréir leis an toradh a d'fhéadfadh a bheith air. Dar leis an gComhairle, maidir le rioscaí sábháilteachta bia, agus na tairbhí teoranta a bhainfeadh carthanais as bia neamhídithe a dháileadh, chiallaigh siad nach mbeadh údar le hathrú den sórt sin.

16. Thíolaic **Coiste na Réigiún** agus **Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa** (dá ngairtear na 'Coistí' anseo feasta), atá lonnaithe sa Bhruiséil, tuairim chomhpháirteach inar chuir siad in iúl go gcuireann siad ar fáil dá bhfoireann agus do Chomhaltaí na gCoistí ceaintín féinseirbhíse, bialann à la carte beag agus trí chaifitéire. Ina theannta sin, eagraíonn na Coistí cruinnithe agus imeachtaí tábhachtacha eile ina gceanncheathrú, ar lena linn a chuirtear béilí teo agus fuara ar fáil.

17. Dúirt na Coistí go bhfuil siad ar an eolas faoin tábhacht a bhaineann le bia a úsáid chomh heacnamaíoch agus is féidir agus ar bhealach freagrach. Go deimhin, dúirt na Coistí gur déileáladh leis an tsaincheist sin, mar aon le saincheist na dramhaíola bia/bia neamhídithe, faoi chuimsiú Scéim AE um Bainistíocht agus Iniúchadh Comhshaoil (EMAS) [3] . Thairis sin, rinne na Coistí agus a soláthraithe seirbhíse lónadóireachta "staidéar cúramach" ar an bhféidearthacht bia neamhídithe a dheonú do bhainc bhia nó d'eagraíochtaí a chabhraíonn le daoine gan dídean. Cuireadh an smaoineamh sin faoi bhráid Ghníomhaireacht Chónaidhme na Beilge um Shábháilteacht an Bhiashlabhra freisin. Mar sin féin, ba chosúil go bhfuil reachtaíocht

na Beilge maidir le sábháilteacht bia chomh mór sin nach mbeadh an cineál sin scéime indéanta. De réir reachtaíocht na Beilge, ní féidir cur amú bia ó spéaclaí, cupáin nó plátaí a úsáidtear chun freastal ar chustaiméirí a úsáid mar bhia don duine. Mar shampla, chuir na Coistí in iúl nach féidir, de réir dhlí na Beilge, “ *gach béile te a choinnítear ar feadh 30 nóiméad ag < 50 °C nó ar feadh níos mó ná dhá uair an chloig*”, “ *gach béile fuar a nochtadh ar feadh níos mó ná 30 nóiméad ag > 15 °C*” agus “ *táirgí a seirbheáladh roimhe seo* ” a athúsáid.

18. I bhfianaise na staide sin, dúirt na Coistí gur dhírigh siad a n-iarrachtaí ar chur amú bia a laghdú. Ó mhí na Bealtaine 2011 i leith, ghlac na Coistí, in éineacht lena bpríomhchonraitheoir soláthraí bia, páirt in dhá thionscadal oifigiúla de chuid Réigiún Caipitil na Bruiséile, mar atá, ‘Clár na gCeaintín Inbhuanaithe’ agus ‘an Tionscadal Píolótach Dramhaíola Bia’. Chuige sin, tugann sainchomhairleoirí seachtracha ó Réigiún Príomhchathrach na Bruiséile cúnamh do na Coistí.

19. Tá iarrachtaí ar leith á ndéanamh ag conraitheoir na gCoistí freisin chun cur amú bia a laghdú agus, mar shampla, rinne sé an clár ‘Stop Hunger’ a chomhtháthú ina bheartas inbhuanaitheachta fiontraíochta. Is éard atá i gceist leis an gclár seo, mar shampla, rannpháirtíocht i gcampaí samhraidh do leanaí faoi mhíbhuntáiste agus i siopa grósaera carthanachta, agus béilí a chur ar fáil do dhaoine gan dídean ag deireadh na bliana.

20. Mhínigh na Coistí freisin go bhfuil siad ag obair faoi láthair chun an méid seo a leanas a dhéanamh: (i) dramhaíl bia a laghdú ag gach céim; agus (ii) cur amú bia a bhainistiú ar an mbealach is comhshaoil agus is féidir agus an iliomad samplaí nithiúla a sholáthar ina leith sin. Dá bhrí sin, mar shampla, maidir le ceannach, ordaítear bia ar bhonn béilí séasúracha pleanáilte agus coinnítear staitisticí chun an t-éileamh ar bhia a mheas chomh cruinn agus is féidir. Ar thaobh an phróisis táirgthe, ullmhaítear béilí ó oidis shocráithe a cheadaíonn solúbthacht áirithe maidir le comhábhair nár úsáideadh ó laethanta roimhe sin a ionchorprú nár seirbheáladh nó nár nochtadh iad. Maidir leis an bpróiseas dáileacháin, tá feachtas feasachta á chur i gcrích ag na Coistí agus ag a gconraitheoir agus tá oiliúint á cur ar bhaill foirne a fhreastalaíonn ar bhia chun codanna a chur in oiriúint do mhianta na dtomhaltóirí. Tá póstaeir curtha suas sa cheaintín chun a chur i gcuimhne do chliant gur féidir codanna a chur in oiriúint dá ndóchas. A mhéid a bhaineann le bainistiú dramhaíola bia, tugtar ceapairí neamhdhíolta saor in aisce do phearsanra an chonraitheora, agus tugann fochonraitheoir aire don chur amú bia chun bithghás a tháirgeadh.

21. Mhínigh an **Coimisiún** go gcuireann sé roinnt ceaintíní ar fáil dá fhoireann sna trí phríomhshuíomh ina bhfuil ionaid oibre aige (an Bhruiséil, Lucsamburg agus Ispra). Is iad soláthraithe seirbhísí lónadóireachta a bhainistíonn na ceaintíní agus tagann siad faoi inniúlacht dhá oifig de chuid an Choimisiúin. Tá oifig amháin i gceannas ar 11 cheaintín sa Bhruiséil agus ar cheaintín amháin in Ispra. Tá an oifig eile i gceannas ar shé cheaintín i Lucsamburg. Déantar na seirbhísí lónadóireachta a sheachfhoinsiú sa Bhruiséil agus fanann siad inmheánach i Lucsamburg agus in Ispra. Dá bhrí sin, cé go ndéanann an Coimisiún bainistiú díreach ar cheaintíní in Ispra agus i Lucsamburg, is conraitheoir seachtrach a bhainistíonn ceaintíní na Bruiséile.

22. De réir an Choimisiúin, is faoi phríomhfhreagracht na soláthraithe bia a thagann na saincheistean uile a bhaineann le sábháilteacht bia, a ghníomhaíonn faoi dhlúthmhaoirseacht an Choimisiúin. Cuireann na soláthraithe lónadóireachta rialacha HACCP i bhfeidhm, ar dá réir a dhéanann siad barrachas bia laethúil a athúsáid aon uair a cheadaíonn rialacháin sláinte agus sláinteachais é.

23. Glacann soláthraithe lónadóireachta uile an Choimisiúin, idir inmheánach agus sheachtrach, bearta chun an t-éileamh ar bhia a mheas chun dramhaíl a laghdú a mhéid is féidir.

24. Maidir le hathdháileadh féideartha an bharrachais bia ar eagraíochtaí seachtracha, níl aon oibleagáidí conarthacha foirmiúla ar chonraitheoirí an Choimisiúin ina leith sin, ach ní chuireann aon ní cosc orthu é sin a dhéanamh. I dtuairim an Choimisiúin, ba chosúil go raibh sé deacair an bia a athdháileadh go córasach ar charthanais mar gheall ar rialacha HACCP. Go bhfios don Choimisiún, na carthanachtaí a chuaigh i dteagmháil leis na conraitheoirí ina leith sin go dtí seo, ní dhearna siad an trealamh iomchuí ná na hacmhainní airgeadais a dhiúscairt chun an bia a iompar faoi na coinníollacha sláinteachais iomchuí.

25. Dúirt an Coimisiún, áfach, gur chuir an Oifig um Bonneagar agus Lóistíocht (OIB), atá i gceannas ar bhainistiú ceaintíní sa Bhruiséil, an oibleagáid isteach ar an gconraitheoir/na conraitheoirí a bheidh ann amach anseo córas bainistithe dramhaíola éifeachtúil a chur chun feidhme, arb é is aidhm dó cur amú bia a laghdú tuilleadh sna ceaintíní sa ghlaio nua ar thairiscintí atá á n-ullmhú faoi láthair. Ar bhealach níos ginearálta, chuir an Coimisiún in iúl go raibh EMAS curtha chun feidhme aige, agus tá an Coimisiún cláraithe sa bhunachar sonraí ábhartha ó 2005 i leith.

26. Mhínigh **Parlaimint na hEorpa** go gcuireann sí saoráidí bialainne ar fáil dá foireann agus do dhaoine údairithe eile (amhail Feisirí na Parlaiminte, a gcúntóirí, foireann atá fostaithe ag na grúpaí polaitiúla, oifigigh institiúidí eile, cuairteoirí agus foireann sheachtrach) i ngach ceann dá trí ionad oibre, eadhon, an Bhruiséil, Strasbourg agus Lucsamburg. Tá na soláthraithe seirbhísí lónadóireachta freagrach go díreach as déileáil le bia neamhídite.

27. Comhlíonann na conraitheoirí an reachtaíocht sláinteachais bia i ngach ceann de na tíortha ina bhfuil an Pharlaimint lonnaithe. Go sonrach, leanann soláthraithe seirbhísí lónadóireachta prionsabal an réamhchúraim agus na cleachtais chaighdeánacha sa tionscal, atá leagtha amach sna teoracha ábhartha maidir le dea-chleachtais sláinteachais. Sa chomhthéacs sin, déantar bia a chuirtear ar taispeáint agus nach gcaitear a dhiúscairt agus a aisghabháil mar dhramhaíl orgánach.

28. Dúirt an Pharlaimint gur fiú a thabhairt faoi deara gur úsáideadh, san am a chuaigh thart, earraí bia a dheonú do charthanais i gcásanna eisceachtúla áirithe (táirgí neamh-in-athúsáidte réamhullmhaithe nár tairgeadh lena ndíol). Cuireadh an nós imeachta sin i bhfeidhm i gcás nach raibh na rialacha maidir le caomhnú sláinteachais bia a cheadaítear amhlaidh, eadhon, nuair nár briseadh an slabhra fuar agus nach raibh an dáta 'b'fhearr roimh' dul in éag.

29. Cuireann **Cúirt na nIníúcháirí**, atá lonnaithe i Lucsamburg, ceaintín amháin agus roinnt caifitéirí ar fáil dá foireann, ar caifitéirí iad atá á mbainistiú ag soláthraí seirbhíse lónadóireachta. Tá an soláthraí freagrach go hiomlán as ceannach bia agus as gach gné a bhaineann le sábháilteacht bia. Is í an Chúirt Iníúcháirí amháin a áiríthíonn rialú bainistíochta.

30. Cuireann an soláthraí rialacha HACCP i bhfeidhm maidir le gach saincheist a bhaineann le sábháilteacht bia. Dá bhrí sin, scriostar na táirgí go léir a nochtadh sa chrios dáileacháin ach nach n-ídítear, i gcomhréir leis an rialachán maidir le sábháilteacht bia atá i bhfeidhm. Maidir le táirgí nár díoladh, nó earraí bia a baineadh dá bpacáiste bunaidh (“produits déconditionnés”), caomhnaítear agus lipéadaítear iad i gcomhréir le rialacha dochta. De réir na Cúirte Iníúcháirí, ní fhoráiltear leis an gconradh reatha a síníodh leis an soláthraí lónadóireachta go bhféadfadh an Chúirt cur isteach ar bhainistiú bia neamhídite ná rialáil a dhéanamh air.

31. Dúirt **Cúirt Bhreithiúnais** an Aontais Eorpaigh, atá lonnaithe i Lucsamburg, go gcuireann sí trí cheaintín ar fáil dá pearsanra agus do dhaoine údaráithe eile, amhail pearsanra institiúidí eile de chuid an Aontais, pearsanra institiúidí eile Lucsamburg, agus cuairteoirí.

32. De réir rialacha HACCP, agus conraitheoir na Cúirte ina dhiaidh sin, tá dhá chineál earraí bia nár díoladh:

(i) Earraí bia a nochtar go díreach ar thaispeántaí chun iad a dhíol, a dhiúscaítear ag deireadh na seirbhíse toisc go meastar iad a bheith mí-oiriúnach lena dtomhailt tuilleadh.

(II) Earraí bia a stocáladh lena n-úsáid le linn na seirbhíse agus is féidir a dhíol go dtí deireadh a ndáta éaga. Tar éis an spriocdháta sin, déantar na hearraí bia sin a dhiúscairt freisin.

Is ar an gconraitheoir atá i gceannas ar na ceaintíní amháin atá an fhreagracht déileáil le cúrsaí sábháilteachta bia, lena n-áirítear bia nár díoladh a dhiúscairt, agus bia, a bhfuil a dháta éaga rite, de réir rialacha HACCP.

33. Chun cur amú bia a chosc, cuireann an Chúirt ar fáil don chonraitheoir i bhfad roimh ré líon na gcuariteoirí ar dócha go dtógfaidh siad béile sa cheaintín. Chuir an Chúirt in iúl go raibh sí réidh le bia neamhídite a chur ar fáil do charthanais ar chlár oibre an chéad chruinnithe eile den mheitheal idirinstiúideach a bhíonn ag plé le saincheisteanna bia.

34. Ina thuairim, dúirt an **Banc Ceannais Eorpach**, atá lonnaithe in Frankfurt, go bhfuil trí cheaintín ar fáil dá fhoireann. Ar cheann acu sin tá lónadóir ar an láthair do BCE, agus is bialanna seachtracha iad dhá cheann a bhfuil rochtain ag pearsanra an Bhainc orthu.

35. I ngach ceann de na trí cheaintín, díoltar bia neamhídite le conraitheoirí seachtracha a dhéanann é a chóireáil chun leasachán orgánach a tháirgeadh le haghaidh úsáid talmhaíochta, nó bithmhais a dhéanfar a thiontú ina bithbhreosla ina dhiaidh sin.

B. Measúnú an Ombudsman

36. Ina dtuairimí, dúirt gach institiúid go gcuireann siad ceaintín amháin nó níos mó ina n-áitreabh ar fáil dá bpearsanra, agus de ghnáth do dhaoine údaráithe eile. Is conraitheoirí a bhainistíonn na ceaintíní uile faoi mhaoirseacht na hinstitiúide faoi seach, seachas an Coimisiún a bhainistíonn a cheaintíní i Lucsamburg agus in Ispra. Tá difríochtaí ann maidir leis na córais bhainistíochta agus na cleachtais bhainistíochta atá á leanúint ag na hinstitiúidí ábhartha, agus tá difríochtaí ann freisin maidir leis na cineálacha cur chuige maidir leis an gcaoi a ndéileáiltear le bia atá fós gan díol.

37. Measann an tOmbudsman, i dtéarmaí na gcleachtas is fearr, gur cheart do na hinstitiúidí, ar an gcéad dul síos, iarracht a dhéanamh gan béilí a tháirgeadh gan chaitheamh, trí iarracht a dhéanamh an t-éileamh ar bhia a mhéid is féidir do thréimhsí áirithe ama a thuar. De réir na dtuairimí a cuireadh isteach, dealraíonn sé go ndéanann formhór na n-institiúidí, nó na hinstitiúidí go léir, mar aon lena gconraitheoirí lónadóireachta, iarracht a dhéanamh roimh ré líon na dtomhaltóirí ar dócha go mbainfidh siad úsáid as ceaintíní a mheas roimh ré, rud a dhéanann iarracht an baol a laghdú go bhfágfaí iad le hearraí bia ar gá iad a dhiúscairt. Molann an tOmbudsman na hiarrachtaí sin.

38. Seachas meastachán a dhéanamh ar chainníocht an bhia atá le táirgeadh, tá dhá fhéidearthacht eile ar fáil i bprionsabal d'institiúidí chun aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist atá i gceist: (i) an bia-ábhar iomarcach a chur ar fáil do thríú páirtithe nó (ii) na hearraí bia neamhídithe a úsáid ar bhealaí eile.

39. Maidir le rogha (ii), luaigh roinnt institiúidí go ndíolann siad na hearraí bia nach féidir a dhíol mar dhramhaíl orgánach le cuideachtaí príobháideacha a úsáidfídh í mar leasachán nó chun bithmhais a tháirgeadh.

40. Measann an tOmbudsman gur léir go bhfuil an cleachtas seo, a bhfuil sé d'aidhm aige dramhaíl nach bhfuil gá léi a sheachaint, úsáideach. Measann sé, áfach, nach féidir a mheas gurb é úsáid earraí bia ar an mbealach seo an réiteach idéalach, ach nár cheart é a mheas ach amháin mura bhfuil aon fhéidearthacht indéanta réalaíoch eile ann.

41. I dtuairim an Ombudsman, ba cheart tús áite a thabhairt, a mhéid is féidir, d'úsáidí atá tíosach ar acmhainní agus, go háirithe, do bhia neamhídithe a úsáid mar bhia don duine. D'fhéadfaí an cuspóir sin a bhaint amach trí thabhartais do charthanais, mar shampla, nó trí bhia nár caitheadh laistigh de na ceaintíní féin a athúsáid.

42. Tugann an tOmbudsman dá aire go ndearna roinnt institiúidí tagairt do na srianta a mheasann siad a bheith ina srianta áirithe maidir leis an gcaoi a ndéileálann siad le bia neamhídithe. Eascaíonn srianta den sórt sin as (i) na conarthaí a rinne siad le lónadóirí seirbhísí lónadóireachta, (ii) an baol tocsaineolaíoch féideartha atá nasctha le hathúsáid bia neamhídithe agus na teorainneacha gaolmhara a bhaineann le rialacha HACCP, reachtaíocht náisiúnta maidir le sábháilteacht bia agus rialacha eile is infheidhme, agus (iii) an iarracht dhíríreach eacnamaíoch agus eagraíochtúil a bheadh riachtanach chun bia neamhdhiolta ach inite fós a thabhairt do charthanachtaí.

43. Maidir leis an gcéad cheist, tagann sé chun solais ón bhfaisnéis a sholáthraítear don Ombudsman go bhfuil éagsúlacht shuntasach idir inneachar na gconarthaí a shínítear idir na hinstiúidí agus na soláthraithe seirbhíse lónadóireachta. Cé gur chuir roinnt instiúidí, amhail na Coistí, in iúl go bhfuil forálacha sonracha sna conarthaí a dhéanann siad maidir leis an tsaincheist atá i gceist, thagair an Coimisiún d'easpa forálacha sainráite ina leith sin, nach ndéanadh difear, áfach, don fhéidearthacht bearta sonracha a ghlacadh. Thairis sin, luaigh instiúidí eile, amhail an Chúirt Iníúcháir, go gceadaíonn a gconradh leis an soláthraí lónadóireachta don soláthraí lónadóireachta a bheith go hiomlán saor i mbainistiú bia neamhídithe, agus dúirt siad freisin nach bhfuil cead cainte acu ar an ábhar.

44. Cé nach bhfuil aon amhras ann go bhfuil na hinstiúidí faoi cheangal ag na conarthaí a dhéanann siad, is cosúil nach mbeadh aon rud ann chun cosc a chur orthu, agus tairiscintí a n-iarraidh acu chun conarthaí den sórt sin a dhámhachtain, a cheangal ar thairgeoirí a n-éireoidh leo gníomhaíocht shonrach a dhéanamh i ndáil le bia neamhídithe. Go deimhin, tugann an tOmbudsman dá aire go bhfuil forálacha sonracha maidir le bainistiú bia neamhídithe sna conarthaí a rinne roinnt instiúidí.

45. Maidir leis an dara saincheist, tugann an tOmbudsman dá aire go ndearna roinnt instiúidí tagairt don reachtaíocht náisiúnta maidir le sábháilteacht bia agus do rialacha HACCP. Cé gur fíor gurb ionann rialacha sábháilteachta bia agus creat dlíthiúil a d'fhéadfadh teorainn a chur leis na féidearthachtaí a bhaineann le bia neamhídithe a bhainistiú, ní gá go gciallódh sé sin go gcuirfí as an áireamh bearta sonracha a dhéanamh ina leith sin. Dá bhrí sin, mar shampla, chuir na Coistí in iúl gur féidir earraí bia nár seirbheáladh nó nár nochtadh iad a sheirbheáil sna laethanta ina dhiaidh sin nó a úsáid chun béilí a ullmhú ó oidis shocráithe lena gceadaítear roinnt solúbthachta chun earraí bia nár úsáideadh a ionchorprú mar chomhábhair. Dá bhrí sin, tá an tOmbudsman den tuairim nach ionann reachtaíocht náisiúnta sábháilteachta bia agus rialacha infheidhme eile agus bacainní dosháraithe ar bhearta sonracha a ghlacadh i ndáil le bia neamhídithe.

46. Níor chuir aon cheann de na hinstiúidí lena mbaineann aon bhearta i bhfeidhm chun bia neamhídithe a thabhairt do charthanais, cé gur léirigh cuid acu, nó go bhfuil siad ag léiriú, go bhféadfaí é sin a dhéanamh. Cé gur tharraing roinnt instiúidí aird ar shrianta dlíthiúla ina leith sin, is fiú a lua gur úsáid an Pharlaimint bia neamhídithe a thabhairt do charthanachtaí san am a chuaigh thart, gan na cúiseanna ar scoir sí den chleachtas sin a shonrú. Is léir ón méid sin nach gá go bhféadfadh saincheisteanna sábháilteachta bia an fhéidearthacht earraí bia a chur ar fáil do thríú páirtithe as an áireamh.

47. Molann an tOmbudsman an cleachtas, ar ghlac formhór conraitheoirí na n-instiúidí leis, bia neamhídithe a athúsáid laistigh de na ceaintíní, nuair is féidir de réir rialacha sábháilteachta bia. Dealraíonn sé, ar chúiseanna sábháilteachta bia, nach bhfuil an fhadhb chéanna ag baint leis sin maidir le miasa fuara, agus, mar shampla, le rialacha HACCP [4], is cosúil go bhforchuirtear teorainneacha maidir le hathdháileadh béilí te neamhídithe. Ba cheart a thabhairt faoi deara i ndáil leis sin, áfach, go gcuireann soláthraí seirbhíse lónadóireachta na Comhairle, mar shampla, béilí te neamhídithe ar fáil dá phearsanra. Tá an cleachtas céanna curtha chun

feidhme ag conraitheoirí na gCoistí maidir le ceapairí neamhídithe.

48. Maidir leis an trío ceann de na hargóintí a chuir roinnt institiúidí chun cinn (féach pointe 42 thuas), maidir leis an iarracht dhíreireach a líomhnaítear a bheadh ag teastáil ina leith sin, measann an tOmbudsman, i gcoitinne, nach mbeadh feidhm aige. Léirítear leis an ngníomhaíocht nithiúil a rinne roinnt institiúidí go bhfuil deis ann gníomhú ina leith sin, agus go bhfuil an iarracht is gá chun é sin a dhéanamh infhulaingthe. Measann an tOmbudsman, in aon chás, gur cheart na féidearthachtaí éagsúla a fhiosrú go nithiúil, agus iarrann sé ar na hinstitiúidí é sin a dhéanamh trí idirchaidreamh a dhéanamh le carthanais. Ach é sin a dhéanamh, is féidir moltaí úsáideacha agus nithiúla a thabhairt maidir leis an ábhar.

49. Sa chomhthéacs seo, fáiltíonn an tOmbudsman go háirithe roimh ullmhacht na Cúirte Breithiúnais chun tús a chur le plé ar an tsaincheist maidir le bia neamhídithe a chur ar fáil do charthanais sa mheitheal idirinstiúideach ábhartha.

50. Ar an iomlán, is é tátal an Ombudsman go mbeadh iniúchadh ar bhealaí féideartha chun déileáil le bia neamhídithe ar bhealach atá eacnamaíoch agus faoi threoir ag cúinsí eiticiúla ina chomhartha nithiúil ar chúram an Aontais Eorpaigh do dhaoine ngéarghátar.

51. Tá áthas ar an Ombudsman a thabhairt faoi deara gur thug an Coimisiún agus Parlaimint na hEorpa aghaidh ar na saincheistanna ábhartha le déanaí, sa bhreis ar na bearta éagsúla aonair atá déanta nó breithnithe ag na hinstitiúidí lena mbaineann.

52. I ndáil leis sin, ba cheart a thabhairt faoi deara gur choimisiúnaigh an Coimisiún staidéar ar chur amú bia san AE in 2010, “chun faisnéis níos mionsonraithe a chur ar fáil [sé] maidir le cúiseanna, cainníochtaí agus tionchair chomhshaoil na dramhaíola bia a ghintear in AE27” [5] .

53. Maidir le cur amú bia i gceaintíní a laghdú, moladh sa staidéar sin go bhféadfaí feachtais ardaíthe feasachta a sheoladh mar chéad bheart a shamhlófaí. Thairis sin, leag sí béim ar a thábhachtaí atá sé feabhsuithe lóistíochta a chur i bhfeidhm. D’fhéadfaí a áireamh leis na feabhsuithe sin “ceanglais áirithe maidir le béilí chun cabhrú le cainníochtaí bia a thuar, [agus] suirbhéanna sástachta i gcaifitéirí chun cabhrú le bia freastal níos fearr ar roghanna custaiméirí”. Beart eile a mholtar sa tuarascáil is ea tionscnaimh a eagrú lena dtugtar páirt do rannpháirtithe i ngníomhaíochtaí tomhais dramhaíola. Luaitear sa staidéar gur minic gur leor an gníomh tomhais féin chun laghduithe ar dhramhaíl bia a spreagadh, agus mar gheall ar a nádúr praiticiúil, go bhféadfadh sé a bheith níos éifeachtaí ná ardú feasachta bunaithe ar fhaisnéis.” Maidir le gníomhaíochtaí athdháilte bia, moltar go láidir sa staidéar an cleachtas sin, aon uair is féidir.

54. Ar a shuíomh gréasáin [6] , deir an Coimisiún go bhfuil scrúdú á dhéanamh aige, le cúnamh ó ardáin na bpáirtithe leasmhara, ar conas cur amú bia a íoslaghdú gan sábháilteacht bia a chur i mbaol. Luaitear ann freisin go bhfuil sé ar intinn aige dul i gcomhairle le “*tíortha agus saineolaithe an Aontais chun na gníomhaíochtaí is iomchuí de chuid an Aontais a roghnú chun comhlánú a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí náisiúnta agus áitiúla*”, chomh maith le “*bunachar sonraí a bhunú maidir le dea-chleachtais i ndáil le cur amú bia a laghdú*”. Déanfar na

gníomhaíochtaí sin laistigh den chreat a leagtar amach sa Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal 'Treochlár i dtreo Eoraip atá tíosach ar acmhainní' [7] , ina bhfuil *"ina bhfuil earnáil an bhia ríthábhachtach chun éifeachtúlacht acmhainní a fheabhsú agus lena bhféachtar le dreasachtaí a spreagadh chun diúscairt dramhaíola bia inite san AE a laghdú faoina leath faoi 2020."* Ina theannta sin, glacfar Teachtaireacht maidir le Bia Inbhuanaithe in 2013.

55. Thairis sin, an 19 Eanáir 2012, ghlac an Pharlaimint rún maidir le conas cur amú bia a sheachaint [8] , inar iarr sí go ndéanfaí bearta práinneacha chun cur amú bia a laghdú faoina leath faoi 2025 agus chun rochtain ar bhia a fheabhsú do shaoránaigh AE atá i ngátar.

56. Go háirithe, chuir an Pharlaimint in iúl gur cúis inní di *"go bhfuil méid suntasach bia á chaitheamh i leataobh ar bhonn laethúil, in ainneoin é a bheith go hiomlán inite agus go n-eascaíonn fadhbanna comhshaoil agus eiticiúla araon as cur amú bia agus costais eacnamaíocha agus shóisialta araon"*. Dar leis an bParlaimint, tuairiscítear i staidéir san Eoraip go gcailltear thart ar 50 % de bhia folláin, inite feadh an tslabhra soláthair bia ina iomláine, i gcásanna áirithe an bealach ar fad go dtí an tomhaltóir, agus go ndéantar dramhaíl de. Idir an dá linn, tá 79 milliún duine fós faoi bhun thairseach na bochtaineachta in AE. Dá bhrí sin, d'iarr an Pharlaimint ar an gCoimisiún, ar an gComhairle agus ar na Ballstáit agus ar *ghníomhaithe i slabhra an tsoláthair bia aghaidh a thabhairt, mar ábhar práinne, ar fhadhb an chur amú bia feadh an tslabhra soláthair agus tomhaltais ar fad agus d'áitigh sí orthu tosaíocht a thabhairt dó sin laistigh den chlár oibre beartais Eorpach.*

57. Maidir leis an bhféidearthacht bia neamhídite a dheonú, chuir an Pharlaimint fáilte roimh bhearta a raibh sé mar aidhm leo *"táirgí a aisghabháil, go háitiúil, gan díol agus a chaitheamh amach ar fud shlabhra an tsoláthair bia chun iad a athdháileadh ar ghrúpaí saoránach atá faoi bhun na tairisí ioncaim íosta a bhfuil easpa cumhachta ceannaigh acu"*.

58. Maidir le ceaintíní a chuireann na hinstiitúidí Eorpacha ar fáil dá bpearsanra agus dá ndaoine eile, d'iarr an Pharlaimint ar an gCoimisiún dea-shampla a thabhairt trí aghaidh a thabhairt ar shaincheist *na dramhaíola bia laistigh d'institiúidí an Aontais, agus na bearta is gá a dhéanamh mar ábhar práinne chun an méid fíormhór bia a chaitear amach gach lá i gceaintíní institiúidí éagsúla an Aontais a laghdú* . I ndáil leis sin, d'iarr an Pharlaimint ar an gCoimisiún freisin *"breithniú a dhéanamh ar leasuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh ar na rialacha soláthair phoiblí maidir le seirbhísí lónadóireachta agus fáilteachais ionas go dtabharfar tosaíocht, nuair a dhámhtar conarthaí, do ghnóthais a ráthaíonn go ndéanfaidh siad aon ítimí neamh-leithdháilte (neamhdhíola) a athdháileadh saor in aisce ar ghrúpaí saoránach nach bhfuil cumhacht ceannaigh acu, agus a chuireann gníomhaíochtaí sonracha chun cinn chun dramhaíl a laghdú go réamhtheachtach, amhail tosaíocht a thabhairt do tháirgí talmhaíochta agus bia a tháirgtear chomh gar agus is féidir don áit tomhaltais"*. Measann an tOmbudsman go bhfuil tábhacht ar leith ag baint leis an ráiteas seo nuair a bhreithnítear go mbaineann ceann de na constaicí ar bhainistiú bia neamhídite a luaigh institiúidí áirithe leis an dodhéantacht líomhnaithe tionchar a imirt ar iompar an tsoláthraí seirbhíse lónadóireachta mar gheall ar an gconradh atá i bhfeidhm idir na páirtithe (féach míreanna 37-39 thuas).

59. I bhfianaise na mbreithnithe sin, fáiltíonn an tOmbudsman roimh na tionscnaimh atá curtha

i bhfeidhm cheana féin ag na hinstiúidí lena mbaineann d'fhonn cur amú bia a chosc. Tugann an tOmbudsman dá aire agus formheasann sé an iarracht a rinne roinnt instiúidí, eadhon, an Coimisiún, an Chomhairle, Coiste na Réigiún, Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa, agus an Chúirt Bhreithiúnais, chun meastachán a dhéanamh ar an méid bia ba cheart a ullmhú ar feadh tréimhse áirithe ama. Mar shampla féideartha den dea-chleachtas ina leith seo, déanann an tOmbudsman tagairt don phleanáil chríochnúil a léiríonn polasaithe ábhartha na gCoistí agus a gconraitheoirí ina leith sin. Dá bhrí sin, is cosúil go dtugann na hinstiúidí sin aghaidh ar an tsaincheist maidir le dramhaíl bia a chosc ag céimeanna éagsúla, eadhon, le linn chéim an cheannaigh, maidir le bainistiú stoic, le linn an phróisis ullmhúcháin agus sa phróiseas dáileacháin. Spreagann an tOmbudsman instiúidí eile chun cineálacha cur chuige den chineál céanna a mheas, agus chun comhoibriú lena gconraitheoirí chun aghaidh a thabhairt ar an tsaincheist atá i gceist ar bhealach críochnúil agus struchtúrtha.

60. Ina theannta sin, molann an tOmbudsman do na hinstiúidí lena mbaineann scrúdú dáiríre a dhéanamh ar an tsaincheist a bhaineann le bia a chur ar fáil do thríú páirtithe, ar bia é atá, mar gheall ar bharrachas soláthair, fós gan ídiú ina gceaintíní. Chun na críche sin, d'fhéadfadh na hinstiúidí lena mbaineann féachaint le féidearthachtaí a shainaithint maidir le teagmháil a dhéanamh le carthanais agus le ENRanna atá gníomhach sa réimse seo agus tairiscint a dhéanamh bia neamhídithe a chur ar fáil dóibh, faoi chuimsiú na reachtaíochta náisiúnta maidir le sábháilteacht bia agus na rialacha eile is infheidhme.

C. Conclúidí

Ar bhonn a fhiosrúcháin, dúnann an tOmbudsman é leis an gconclúid seo a leanas:

Trí chleachtais reatha ceaintíní a fháil amach maidir le bia neamhídithe a bhainistiú agus, ar an mbonn sin, trí aird a tharraingt ar na cleachtais is fearr a d'fhéadfadh a bheith ann, tá a chuid aidhmeanna bainte amach ag an bhfiosrúchán féintionscnaimh.

Cuirfear na hinstiúidí lena mbaineann ar an eolas faoin gcinneadh sin.

P. Nikiforos Diamandouros

Arna dhéanamh in Strasbourg an 20 Nollaig 2012

[1] Maidir le dlí an Aontais, rinne an Chomhairle, go háirithe, tagairt do Rialachán 2002/178/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Eanáir 2002 lena leagtar síos prionsabail ghinearálta agus ceanglais ghinearálta dhlí an bhia, lena mbunaítear an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia agus lena leagtar síos nósanna imeachta i gcúrsaí sábháilteachta bia (IO 2002 L 60, Ich. 60); Rialachán 2004/852/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le sláinteachas earraí bia (IO 2004 L 139, Ich. 1); Rialachán 2004/853/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 ag leagan síos rialacha

sonracha sláinteachais do bhia de thionscnamh ainmhíoch (IO 2004 L 139, Ich. 55). Maidir le dlí náisiúnta na Beilge, luaigh an Chomhairle Cinneadh Ríoga an 14 Samhain 2003 (Arrêté royal du 14 novembre 2003 relatif à l'autocontrôle, à la notice obligatoire et à la traçabilité dans la chaîne alimentaire), arna mhodhnú le Cinneadh Ríoga an 26 Bealtaine 2011.

[2] Is creat é córas HACCP (Anailís Ghuaise agus Pointí Rialaithe Criticiúla) a d'fhorbair NASA sna 1960idí a rialaíonn bainistiú, obair leantach agus ceartú aon saincheisteanna sláinte/slándála/sláinteachais i réimse ullmhú, dhíol agus dháileadh an bhia. Ghlac AE é le Rialachán (CE) 852/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le sláinteachas earraí bia (IO L 139, 30.4.2004, Ich. 1).

[3] Is uirlis bhainistíochta é EMAS do chuideachtaí agus d'eagraíochtaí eile, a ceapadh chun a bhfeidhmíocht chomhshaoil a mheas, a thuairisciú agus a fheabhsú.

[4] De réir Airteagal 5(2) de Rialachán (CE) Uimh. 852/2004 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2004 maidir le sláinteachas earraí bia, IO 2004 L 139, Ich. 1, is iad seo a leanas prionsabail HACCP: "(a) aon ghuaiseacha a shainaithint nach mór a chosc, a dhíchur nó a laghdú go dtí leibhéil inghlactha; na pointí rialúcháin criticiúla a shainaithint ag an gcéim nó ag na céimeanna ag a bhfuil rialú riachtanach chun guais a chosc nó a dhíchur nó chun í a laghdú go dtí leibhéil inghlactha; teorainneacha criticiúla a bhunú ag pointí rialúcháin criticiúla a scarann inghlacthacht ó neamh-inghlacthacht chun guaiseacha sainaitheanta a chosc, a dhíothú nó a laghdú; (d) nósanna imeachta faireacháin éifeachtacha a bhunú agus a chur chun feidhme ag pointí rialúcháin criticiúla; (e) gníomhaíochtaí ceartaitheacha a bhunú i gcás ina léirítear le faireachán nach bhfuil pointe rialúcháin criticiúil faoi rialú; nósanna imeachta a bhunú, a chuirfear i gcrích go rialta, chun a fhíorú go bhfuil na bearta a leagtar amach i bhfomhíreanna (a) go (e) ag obair go héifeachtach; agus (g) doiciméid agus taifid a bhunú atá i gcomhréir le cineál agus méid an ghnó bia chun cur i bhfeidhm éifeachtach na mbearta a leagtar amach i bhfomhíreanna (a) go (f) a thaispeáint."

[5] Tuarascáil An Coimisiún Eorpach (AS ENV) Stiúrtóireacht C — Staidéar Ullmhúcháin Tionscail maidir le Cur Amú Bia ar fud AE 27, Tuarascáil Deiridh Deireadh Fómhair 2010.

[6] http://ec.europa.eu/food/food/sustainability/index_en.htm [Nasc]

[7] Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, an Bhreiséil, 20.9.2011, COM(2011) 571 final.

[8] Rún ó Pharlaimint na hEorpa an 19 Eanáir 2012 maidir le conas cur amú bia a sheachaint: straitéisí le haghaidh biashlabhra níos éifeachtúla san Aontas [2011/2175(INI)].